Ako neće milom hoće silom

Autor Guste Santini
Ponedjeljak, 15 Travanj 2002 10:55

Još se nije smirilo tlo zbog zemljotresa kojeg je izazvala Riječka banka. Još se raspravlja što se je učinilo a što nije glede Riječke banke. Analiziraju se svekolika kretanja. I tada kada je «napisan scenarij» kako smiriti «stvari» i pokazati kako je problem Riječke banke rješen na zadovoljstvo poreznih obveznika u «Jtarnjem listu», od 15. travnja 2002. godine, na naslovnoj stranici predsjednik Vlade i guverner HNB-a nas obavještavaju i izjavljuju: «Upozoreni smo na probleme i poslat ćemo kontrole u banke.» Stvar je zabrinjavajuća. Na stvari se mora učinkovito reagirati. Već sam napis u novinama stvara nove troškove poreznim obveznicima. I opet se pokazuje da stvari nisu onakve kakve nam se prikazuju. Sve se usložnjava.

Dragi čitaoče pitaš pa što ima naslov «veze» sa iznesenim?

Malo se strpite odmah slijedi obrazloženje. Oni čitaoci ovih stranica i mojih objavljenih radova na ovu temu dobro se siječaju da sam u mnogo navrata sugerirao prethodnoj vlasti (koja je moje izjave ignorirala) da se oformi ekspertni tim kako bi se ispitala događanja u poslovnim bankama. Tada sam ukazivao da se ne smije dozvoliti da 55 milijardi kuna, utrošenih u sanaciju bankarskog sustava koji je potom internacionaliziran, predstavlja veći iznos od godišnjeg državnog proračuna, i da je potrebno znati gdje i zašto su tolika sredstva utrošena. Nadalje, rekao sam, i sada isto tvrdim, da banke nisu morale (čitaj: smjele) ići u stečaj a ipak se upravo to dogodilo. I to treba istražiti. Zakone o HNB predlagala je sama centralna banka, pa da je sve u redu, postoji njezina odgovornost i zbog činjenice da je bila autor svih zakona o centralnoj banci i poslovnim bankama. Sama se je postavila na mjesto superrevizora i stoga je njezin dio odgovornosti nedvojben. Još što šta sam predlagao i ništa se nije dogodilo. Dakle nije se prišlo analizi programirano ili kako u naslovu stoji: «milom».

Glasine vezane uz Privrednu banku i Splitsku banku novi su udar centralnoj banci. Udar je izvršen ako glasine i nisu osnovane. Postavlja se niz pitanja da li centralna banka «vodi igru» ili to radi netko drugi. Tko i zašto vodi igru koju upravo promatramo? Pitanja bi se mogla redati u nedogled. Odgovora nema. Događanja otvaraju pitanja preisitivanja svih koji su u funkciji izvršnih ili nadzornih funkcija vezani uz rad centralne banke. Došli smo na raskršće i svi se moraju odrediti prema prisutnom problemu. Izjava nisam znao nikako ne može biti validna. Svi čimbenici koji određuju politiku centralne banke moraju reagirati. Pravi put je u mom predlogu a to je formiranje ekspertnog tima i to u naslovu valja identificirati sa izrazom: «hoće silom».

Problemi u financijskoj sferi su, po mom mišljenju, najsloženiji dio problema hrvatske privrede. Naprosto nije moguće dovoljno dramatizirati značaj i ulogu financijskog sistema u procesu reprodukcije. Nema izlaska iz krize sa postojećim odnosima u financijskom sistemu. Možemo samo i dalje tapkati na mjestu. Pitanje je do kada? Rastući socijalni problemi pokazuju da nemamo puno vremena.